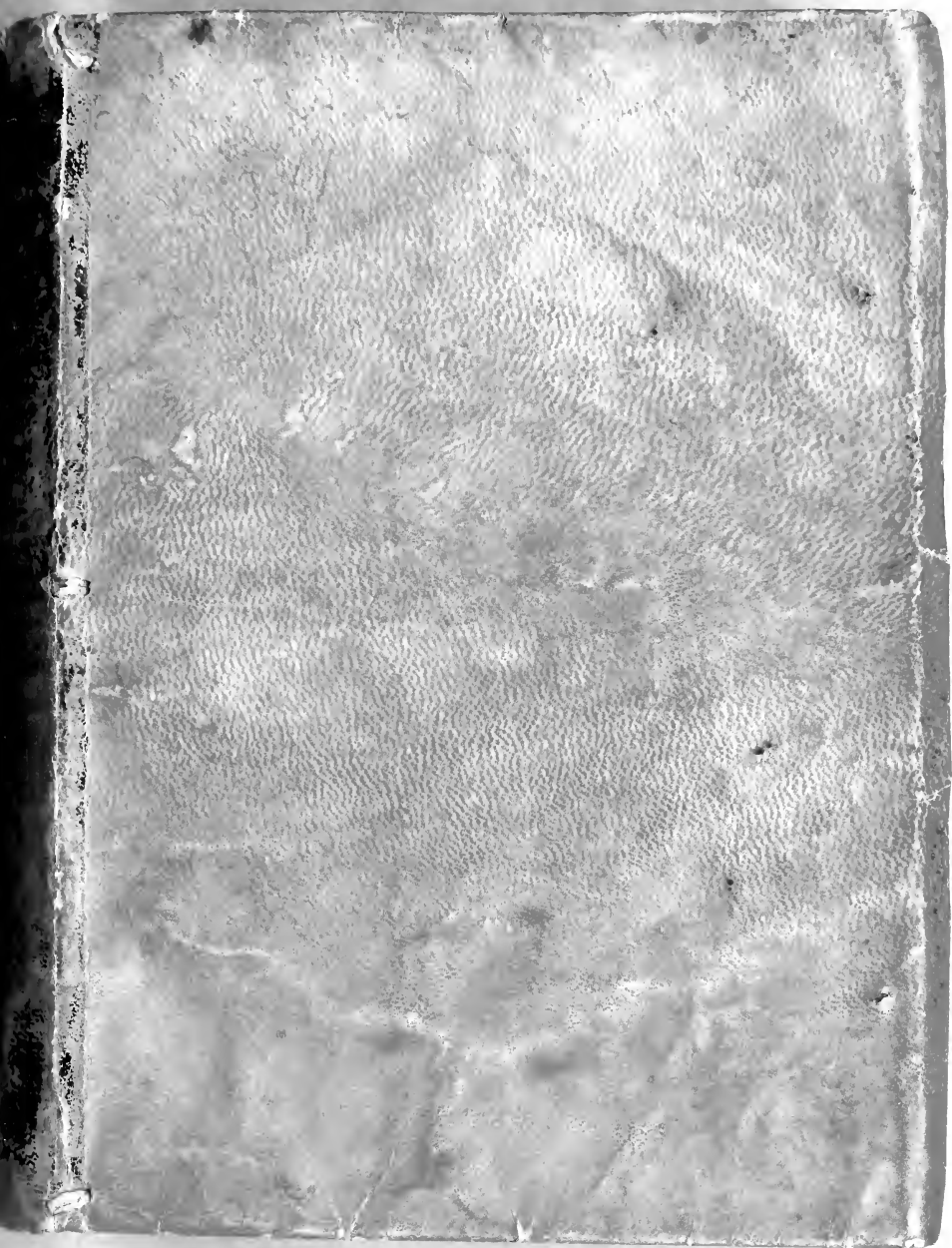
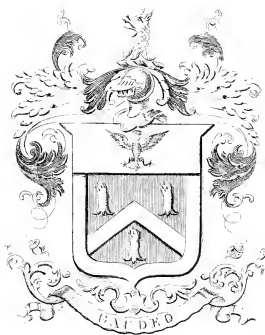

John Carter Brown
Library
Brown University

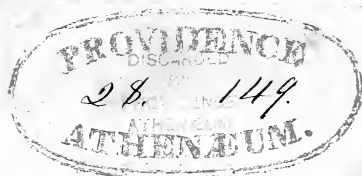

NOX ATTICA.

CONIMBRICÆ.

Cum facultate Inquisitorum, & Ordinary.
Ex Officina Nicolai Carnalho Typographi Vniuersitatis.

N O X A T T I C A.

H O C E S T.

DIALOGVS DE
IMPRESSIONE ME-
THEOROLOGICA, ET

Cometa Anni Domini 1618.

*Per Ludouicum de Auellar: Iuris pontificij Baccalau-
reum, Philosophiæ Magistrum, Mathematicæ
studioſum, & Conimbricenfis Academia
Alumnum.*

AD ILLVSTRISSIMVM, AC SA-
pientiffimum D.D.D. ANDREAM à Alma-
da, Primarium Sacre Theologiæ, in ce-
lebri Conimbricenfî Academia,
meritiſſimum profeſſoré, &c.
bonorum, & literatorû
Patronum.

† 2

LI-

Nihil vetat, quo minus facultas fieri possit, ut hic dialogus excudatur, si modo ab Archetypo, qui demum prodijt, calcographia, non deficiat. Vlyssipone, in domo D. Röchi societatis IESV, die 24. Februarij anni 1619. *Petrus Nouais.*

Vista a informação do Reuedor, que esta no principio podesse imprimir este dialogo assim como vai emmendado, & depois de impresso torne a este conselho para se conferir com o original, & se dar licença para poder correr, & sem ella não correrá. Lisboa aos 28. de Fevereiro de 1619. Annos. *O Bispo Inquisidor geral.*

DAm licença ao supplicante Luis de Auclar para poder mandar imprimir este dialogo, visto a licença que tem do S. Officio, & auendose de imprimir nesta Cidade, ajuntara licença do Ordinário. E depois de impresso tornará a esta mesa para se taxar, & sem isso não correrá. Em Lisboa aos 8. de Março.

Francisco Pinto.

Machado.

Podesse imprimir em Coimbra aos 8. de Março de 1619. *Nicolao Monteiro.*

ILLVSTRISSIMO.

AC SAPIENTISSIMO DO-

mino D. D. ANDREÆ á Alma-

da Primario Sacræ Theologiæ

in celebri Conimbricen-

si Academia meritiſ-

simo professori.

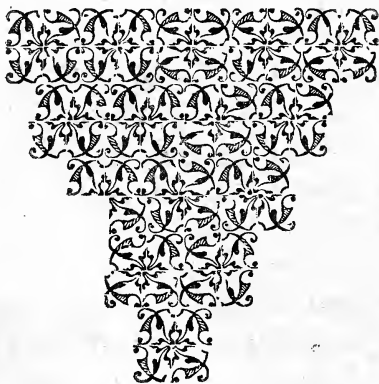
&c.

NOX hæc Attica, quam per hos dies medita-
bar, tuo nomine Illustrissime Domine, tecta, ac
tuta è tenebris producta, dies Attica fiet: neque
enim alium deponcit Patronum, aut amabit defenſo-
rem, quam eum ſcientiarum Antiflitem, in quo coniu-
ctum eſt, eximium eſt, quidquid in alijs per partes mi-
ramur: & quum in ſingulis egregium eſſe, magnum ſit
ac rarum, ſic excellit in omnibus, ut longe præcurrat
in ſingulis, ſi illum cum cæteris conferam: ſin ipſum
ſecum componam, in nullo præmineat. Et ſic lucem obſ-
curis, nitorem abiectis, cunctis denique potes ſplendo-

†† 3

rem

rem fœnerari : presertim in præsentiarum ubi de Astrologia agitur, de qua te Illustrissime Domine, scientificæ, & ingeniose Philosophantem audiuiimus. Dialogum ergo hunc his tibi debitum nominibus tuo tibi iure non dico, sed soluo; non dono, sed reddo. Tuus est, quia tuo fauore prodit, tuus sit, ut tuo patrocinio defendatur.

PRÆFA.

4
P R A E F A T I O

ad Lectorem.

QUANTUM ante paucos abhinc dies absoluissem opus istud, hærebam tamen, ac verebar in lucem emittere, ne mihi homini Iurisconsultorum studijs consecrato, vitio daretur, quod alienis studijs tempus contriuissem: at nihilominus deliberaui tandem excudere, quia non ut aliena, imò ut domestica, & familiaria Astrologiæ studia, hæditariorumque iure mihi debita, omnes agnoscunt; ita ut maiori vitio, & desidiæ mihi attribueretur, si in continuo Parentis mei colloquio, Philosophia adiutus, aliquid Astrologiæ nō addiscerem: & quāvis nunc actum agere (ut aiunt) videamur; materiam enim aggredimur, quæ erudite satis explicata est, præcipue per Illustrissimum, ac sapientissimum D. D. Tutelarem nostrum, qui ea ingenij dexteritate Astrologiæ, & Philosophiæ arcana reseravit, qua Sacræ Theologiæ abdita quæquæ & occulta disputare solet: nec non per Parentem meum

*

P R Æ F A T I O.

meū Mathematicæhuius AcademiæProfessorem,
 qui talem se præbuit in discursu Astronomico, &
 Astrologico, itavt nō solū siquid omnino antiquo-
 rum dictis addi poterat id subtilissime , atque
 acuratissime excogitarunt , verum etiam omnia
 vbiicumque recondita veterum dicta diligenter
 adeo collegerunt, vt tanquam auari mēssores vi-
 nitoresque vanum spicilegium nobis relique-
 rint , vt iam non scribendi , sed transcribendi vi-
 tium nobis super esse videatur, quia tamen facile
 est inuentis addere , & vt dicitur inueniendis in-
 uenta non obstant, nec vlli , vt * Seneca subdit,
 post mille sæcula nascituro aliquid adhuc adjici-
 endi præcludetur ocase; hoc nouum opus facere
 audemus , vt post exemplaria diuersa de his Me-
 theorologicis Impressiōibus toto orbe dispersa,
 quasi quidam arbiter sedeam, & quæ sint illa, quæ
 cum Astrologica, & Philosophica consentiant ve-
 ritate, dicernam; bonus labor, sed periculosa præ-
 sumptio, nil tamē mirum si doctrina supradictorū
 virorum innixus , sua è Lusitano sermone
 in latinum idioma transcribendo, periculum tale
 subeo : hoc ergo opus in dialogum confiximus,
 quia

Epist.
 6j.

P R Æ F A T I O.

quia magis stillentur lectorum animis, quæ velut sermone familiari porriguntur; in quo etiam confiximus sermocinationem trium Amicorum, scilicet, scholastici, Philosophi, & Astrologi: confiximus denique Noctem Atticam, qua grauioribus studijs abstinetur, vt hilaritati, & curiositati inseruiatur.

Illis vero qui nobis probri loco ponunt, quod aliena sumamus non absre opinor, respondere possumus, non quidem, quod Virgilium * res-
pondisse ferunt, pulchrum esse de manu Hercu-
lis clauam extorquere, sed quod argute Cicero *
respondit, obijcienti sibi, quod à Philosophis illa
sumeret, metuenda, inquit, ne à lenonibus dice-
res, vnde enim non nisi ab optimis doctis que vi-
ris optimâ, quæquæ sumi possunt? quis, vt * Salo-
mon inquit, potest dicere, ecce hoc recēs est; haud
vero parum est scire in magnis atque arduis re-
bus (vt Diuus Hieronymus * affirmat) aliena
referre, & ingenij nostri ariditatem aliena vber-
tate adiuuare. Proinde statuimus diligēti no-
menclatura, quid cuius sit ne dum fateri, sed etiā
profiteri, ne videamur alienis venditare plumis.

* Refert
D. Hie
ron. in
pro. q.
hab. in
Gen.
† In Pa
radox.
Ecclef.
cap. I.

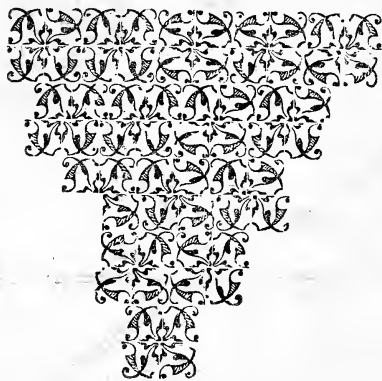
* Inpro.
sup. Epi
tol. ad
Galat.

P R Æ F A T I O.

*Horat.
Epistol.
lib. 1 ad
Iul. flor.*

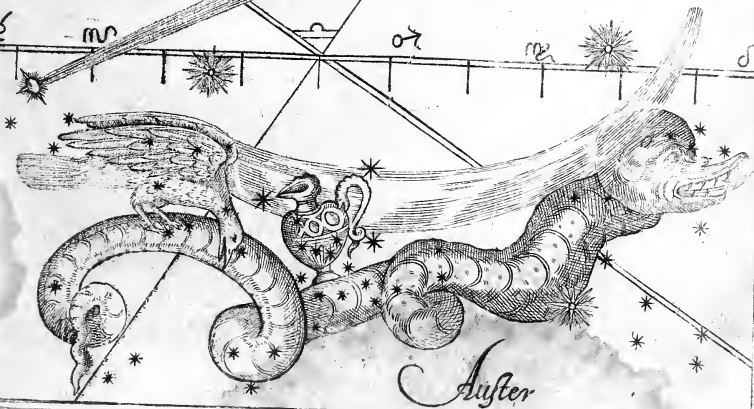
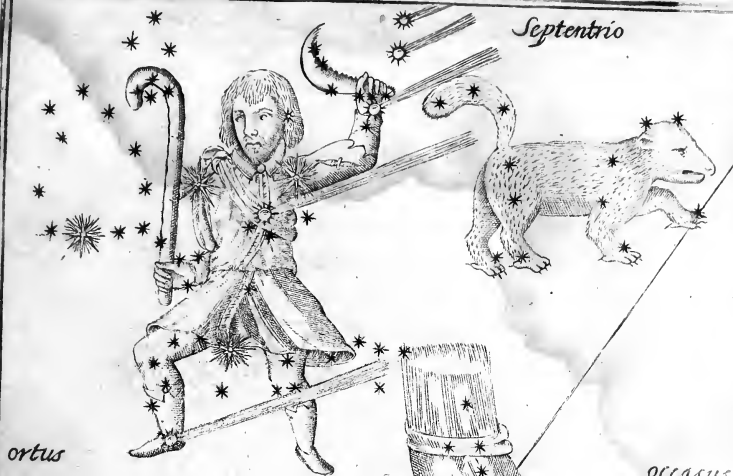
* *Ne si forte suas repetitum venerit olim
Grex Avium plumas, moveat cornicula risum
Furtivis nudata coloribus.*

Denique si hæc nostra opella carbone fuerit
notata, illud nos cōsolabitur, quod exiguo sumptu
emimus displicere.

DIALO-

Septentrio

1777
 1778
 1779
 1780
 1781
 1782
 1783
 1784
 1785
 1786
 1787
 1788
 1789
 1790
 1791
 1792
 1793
 1794
 1795
 1796
 1797
 1798
 1799
 1800
 1801
 1802
 1803
 1804
 1805
 1806
 1807
 1808
 1809
 1810
 1811
 1812
 1813
 1814
 1815
 1816
 1817
 1818
 1819
 1820
 1821
 1822
 1823
 1824
 1825
 1826
 1827
 1828
 1829
 1830
 1831
 1832
 1833
 1834
 1835
 1836
 1837
 1838
 1839
 1840
 1841
 1842
 1843
 1844
 1845
 1846
 1847
 1848
 1849
 1850
 1851
 1852
 1853
 1854
 1855
 1856
 1857
 1858
 1859
 1860
 1861
 1862
 1863
 1864
 1865
 1866
 1867
 1868
 1869
 1870
 1871
 1872
 1873
 1874
 1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900
 1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050
 2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100
 2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150
 2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200
 2201
 2202
 2203
 2204
 2205
 2206
 2207
 2208
 2209
 2210
 2211
 2212
 2213
 2214
 2215
 2216
 2217
 2218
 2219
 2220
 2221
 2222
 2223
 2224
 2225
 2226
 2227
 2228
 2229
 2230
 2231

DIALOGVS NOCTIS-

A T T I C Æ.

INTERLOCVTORES.

Scholasticus, Philosophus, Astrologus.

SCHOLASTICVS.

QUIA animum Iurisconsultorum studiis, & priuatis negotijs lassum, relaxare oportet, noctem hanc ab eorum studio vacare volo; sed qui sunt isti, qui nostra ad limina tendunt? est ne fortasse Astrologus, & noster Philosophus? profecto hi sunt, cum eis, vt soleo, colloquium miscebo, sic & curas, & Iurisconsultorum tedium de pellam, & noui aliquid addiscam: saluete viri sapientissimi. *PHIL*, & *ASTROL*: & tu saluus sis Nobilissime Domine. *SCHOL*: quo prospero flatu huc aduenistis. *PHIL*: desiderio tui videndi, sed tu quid hic solus quid ve subtristis es? *SCHOL*: frigidam noctem nactus, capitis dolore oppressus, litteris

A operam

D I A L O G V S.

operam dare non potui, si inueni gratiam in oculis vestris, recreationis causa, quid de signis, quæ his diebus Mense Nonembris apparuerunt, vestris artibus percipistis, demonstrate. *PHIL*: assentior. *ASTROL*: ego etiam morem geram.

SCHOLATICVS.

Quod erat illud signum, matutino tempore, primo loco, in figuram arcus nouæ nascentis Lunæ apparens, ab ortu in occasum extensum, cuius superior extremitas in septentrionem frangebatur, quod vulgus cometam, inuito discursu Astro-nomico, & Astrologico, appellauit.

PHIL: erat quædam Meteorologica Impressio, cuius materia remota fuit corpus terrestre (vt est omnium aliarum Impressionum secundum Philosophos) proxima, vero, fuerunt exhalationes habentes humidum aereum, & vinctuosum quia nisi in materia humida humiditate aerea, talis Impressio conseruari, & nutriri non poterat, humiditas enim aquea extinguit ignem, & prohibet inflammationem, vnde ventus non inflamatur quauis sit calidus, & sicus, quia deficit ab humiditate aerea vinctuosa. Causa efficiens instrumetalis fuit calor

calor per se. (Licet frigiditas interdum possit esse causa per accidens similium Impressionum, per Antiparistasim (vt Philosophi loquuntur) causa efficiens principalis fuerūt sidera. *ASTROL*: Mars & Mercurius, propter rationes quas statim referam; interim tamen perge ulterius, vt capisti. *PHIL*: forma vniuersalis fuit ignis, quæ est harū Impressionum, & similium. *ASTROL*: particularis forma defuit, quia vt iam scis erat materia informis, propter Mercurij infortunium.

SCHOL. Ex dictis iam agnosco, quæ fuerit materia, quæ causa efficiens, & formalis, finis vero quis fuit? *PHILOS*: fuit consumptio exhallationum, & vaporum, ad sanitatem viuientium, noxij enim sunt huiusmodi fumi, quibus purgari aera oportet. Et propter generationem mixtorum perfectorum, cum imperfecta ad perfecta principaliter ordinentur. Et tandem ad aliquid significandum, de quo sapientissimum Astrologum interroga. *ASTROL*: quid sentiam dicam, promissis enim standum est.

SCHOL. Prius accidentia Meteorologicæ Impressionis, veluti, magnitudinem, motum, locum,

D I A L O G V S.

& c. explica si placet. *ASTROL.* Magnitudo erat, vt per Astronomica instrumenta inueni, 60. fere graduum. *PHIL:* colorem habebat album à materia rara cum remissa exhallationum ascensione prouenientem. *ASTROL:* locus apprens erat à capite leonis per Hydram vsque ad signum libræ procedens. *SCHOL:* non peruenit ad Canobum stellam Argonauis, vt quidam dixit? *ASTROL:* talis stella in suo horizonte non oritur, sed perpetuo occultatur, locum verum Philosophus demonstrat *PHILOS:* non renuo; erat verus locus in suprema aeris regione, quia Impressiones, quæ diutius durant ibi fiunt; exhalationes enim nisi sint valde magnæ, & grossæ, & difficulter inflammabiles, mediam aeris regionem transire nequeunt, ideo difficulter inflamabiles, transeunt, & ignitæ retinent diutius inflammationem; faciliter autem inflammabiles non transeunt: sed aut reperiuntur inferius, aut inflammantur in media regione, quarum inflammatio modicum durat. Sed cum hæc impressio fere per Mensem durauerit, vt Astrologus testatur, manifeste sequitur esse earum Impressionum, quæ in suprema aeris regio-

ne

ne generantur. *ASTROL*:eleganter concludit, & confirmatur etiam ex motu primi mobilis ab Ortu in occasum, quo vna cum aere ciebatur, qui motus non pertingit secundū Astrologos, & Philosophos, ad mediam regionem. *PHILOS*: præter hunc motum, vt omnia breuiter percurramus habebat alium secundum, & proprium deorsum, quia pabulum remissum sequebatur. Plures motus non percepi. *ASTR*. Tertium etiam habebat motum, quo ab occasu in ortum ferebatur (vt die 20. & 25. Nouēbris obseruauī) lento tamen progressu, cui⁹ causa erat Mercurij in signo Scorpionis retardatio. Hæc sunt accidentia, quæ hæc Meteorologica Impressio patiebatur; quid desit sapientissimus Philosophus addat. *PHIL*: omnia superant cui sidera patent. Tu vero Nobilissime Scholastice ex dictis iā habes, quid de signo primo loco apparente sentiamus: Nunc quod attinet ad vulgi opinionem: respondemus, quod Cometa proprie loquendo dici tale signū nō potest, quia quanuis sit Impressio ignita in suprema aeris regione (vt comunis Philosophorū schola tenet) sedē habēs, ac proinde eiusdē speciei cum nostra

D I A L O G V S.

*Lib. I.
Meteor*

*Lib. 13.
cap. 36.
hyst.*

Impressione, differunt tamen nominaliter secundum magis, & minus (vt Aristoteles * inquit) & propriè in figura, seu forma, quia Impressio in modum globi, seu stellæ dicitur cometa cum tali, vel tali forma iuxta naturam sui progenitoris (vt Astrologi docent) quæ Impressioni huic deerant. *ASTROL*: ita comprobasti, vt nihil amplius desiderari possit; ita etiam * Nicephorus habet cum prodigia enarraret, quæ contingerant Alarico urbem occupante: (Tum deficiente, sole, inquit, fulgor quidam simul in Cælo apparuit, cometæ speciem gerens, quem ineruditi quidam cometam esse dixerunt: nihil enim eorum, quæ in eo visa sunt, cometæ simile fuit, nec fulgor is in comam abiit, nec stellæ prorsus speciem retulit: nec radij eius aliqui stellæ cuiusdam formam subire) hæc ille.

SCH: Mirifice ita cuncta demonstrastis, vt iam sæuiam non contra vulgi imperitiā, sed aduersus quosdam, qui cum Astrologi non sint, sed susurriones, volunt cum iactura aliena locuplectari, nihil de propria curantes, scribentes, non iam in priuatis manu scriptis scholijs, sed Typis excude-

re

re audentes, de duobus Cometis. *PHIL.*: tam stultas ædepol opiniones ridere magis, quàm oppugnare conuenit. *ASTR.*: compesce iram, possibile enim est eos loqui de Cometis improprie, & lato modo. *SCH.*: ex Iurisconsultorum elementis illud obijcio cōtra sensum in quo modum loquēdi defendis; verba absolute posita proprie, & non abusiue accipi debent iuxta text. in l. ea lege ff. testam. l. non aliter ff. legat 3. l. Nepos Proculo ff. verborum signif. quod confirmat noster Iosephus Mascardus, * relictis alijs, etiam cū Aristotele in ante prædicamentis ergo, &c. *ASTR.*: adhuc interpretatio mea stat, quod enim tu dicis, intelligi debet nisi aliter voluisse Authorem præsumamus. *SCH.*: ita limitant Doctores * regulam supradictam; sed tu ab eis non dedicisti, Iouem Iurisperitū consuisti. *PH.*: ne in his amplius imòremur, institutum nostrum prosequamur. *SCH.*: finem imponimus huic primæ Impressioni si de ea iudicatis. *ASTR.*: consilium meum erat illius iudicium cum cometæ iudicio miscere, multum enim fraternizant. *PHIL.*: perge vt lubet. *SCH.*: per placet.

* Depro
bat. cōc.
671. n. 4

* Alcia
in princ.
Comit.
de verb.
signif. le
xi con.
Iuridic.
Ioan.
Caluini
liter. v.
&c.

D I A L O G V S.

*De Cometæ ergo magnitudine, loco, & tempore, &c.
Disputate.*

ASRO: Hoc anno à Christi Saluatoris natiuitate millesimo sexcêtesimo decimo octauo, pridie kalendas Decembris, hora quinta Matutina, in Orientali cœli parte, cometa caudatus apparuit corpus habebat globosũ maius Venere, caudæ vero longitudo triginta quinque fere gradus continebat, densior, & angustior initio, procedens vero longius à sidere latior, & rarior, & veluti Pauonis cauda à cometæ cêtro prodibat. *PHIL*:

Cur Cometæ adiungitur cauda, non inuenio rationem inter Philosophos, quæ probabiliter intellectu satisfaciât. *ASTR*: quæstionem scitu dignam moues, cui nec ab Astrologis sufficienter respõdetur, quos omnes recencere longum esset, breuiter tamẽ quod probabilius videtur, dicam.

Cauda in cometis prouenit à sidere prædominante, & progenitore, talem formam imprimete, quæ forma propria est Martis, & Mercurij, qui fuerunt principales promissores cometæ præsentis: quod vero inquit Gẽma frisius * caudam prouenire à

solis,

* *In Ra
dij Af-
trono-
mici
structu
ra c. 9.
& de
Astrol.
cathol.
cap. 82.*

solis radijs, quia semper obseruauit cum Apiano
candam cometarum in oppositam partem solis
vergere ac proinde cometæ incendium non ele-
métare esse, quia si ab elemento ignis, aut ex mo-
tu, hæc incensio fieret, flamma in illam partem
declinaret ad quam natura ferri procliuus est, sur-
sum, scilicet magis: sed ex radijs solaribus recta
in cometam tendentibus prouenire, qui quidquid
in illo pingue, & viscidum inueniunt igne comu-
tant, & partes tunc incóas secum in rectum atq;
continuum ferant, donec cūcurrant: possibile est
PHILOS. Phisica ratione fundatur, ego tamen
quod cauda solis in aduersam partem declinet e-
uenire etiam reor à sole, quia aut portio materiæ
rarior, quæ est versus solem, ad corpus vsque co-
metæ radiorum solarium vi absumatur atque dis-
sipetur, aut forte propter aliquam Antipathiam
cum radijs solaribus rara materia cometæ existēs
facile in contrariam partem retruditur. *ASTR:*
quod dicis inquit, si bene memini, * Raxo de Co-
metis, non displicet etiam. *SCHOL:* tot capita, tot
sententiæ.

*Lib. I.
cap. II.*

ASTROL. Relinquamus hæc: ad colorem er-

B

go

go cometæ accedentes, dico quod tam corporis, quàm caudæ color, varius, versicolor, subfumidus, Martialis, & Mercurialis erat. *PHILOS*: si ita est à materia densa cum multa ascensione exhallationū proneniebat. *ASTROL*: liquet vt dicis: locum eius, seu sitū orbis apparentem cadere obseruauimus intra Tropicos in quintū gradum Scorpionis, cum declinatione Meridionali, 20. graduū, & latitudine Meredionali 6. graduū distantiaq; ab spica Virginis 17. graduum, & ab Arcturo 47. graduum: altitudine deniq; 15. graduum. Attamen verū locum iuxta regulas Paralaxis non obseruari. *PHIL*: quid est Paralaxis? *ASTROL*: Paralaxis est diuersitas aspectus, hoc est, differentia inter verū, & visum locū, qua distinguitur Impressio aerea ab ætherea, & illius distantia à terra agnoscitur. *PHIL*: quid igitur dices de illo, qui inuenisse testatur Vlyssipponē Altitudinē Æquatoris apparentē 59. grad. ideo infert cometam non habuisse paralaxim. *ASTROL*: ipse se suo gladio iugulauit, quia vera altitudo Æquatoris Vlyssippo ne est 51. grad. fere. *PHIL*: habeo, potest ad inceptum redire; attende tamen Aristotelé in elementari

N O C T I S A T T I C Æ.

mentari regione tantū , fieri cometas docuisse. * *Lib. 1. Meteor cap. 7. & alijs in locis.*

ASTR: quāuis ita sit experientia tamen quæ plurimū valet (ea enim si vera est, vt est Paralaxis omni argumento maior est) cōpertum fuit fieri etiā in ætherea regione, vt omnes fere profitentur* de aliquib⁹ Cometis præteritis, præsertim de illo no-

uo sidere, quod in sede cassiopeæ residebat Anno Dñi 1572. atq; de illo quod in ser pentario Anno

Dñi 1604 apparuit; adeo , vt quidā inepte dixerit adhuc hodie in Cœlo stellā nouā cassiopeæ existe

re, quod de stella quæ in pectore cygni Añō 1600.

apparuit verū est: nec defuit, qui mediā eligendo

viam cometas in concauo Lunæ fieri affirmaret.

SCHOL. dic ergo cui sit in tanta cōtrouersia credēdum. ASTR: in hac varietate opinionum, quæ

fatīs magnam occasionem disputationis præbet,

quid sentiam de nostro Cometa breuiter enarra-

bo. Imprimis enim non negamus experientiam,

dicendo tamen quod in hoc Cometa , si daretur,

non inueniretur in ætherea regione, quia, vt dice-

mus , noster Cometa compositus fuit ex mate-

ria Meteorologicæ Impressionis illam præceden-

tis, quam in suprema aeris regione fuisse iam de-

monstrauimus, vnde Cometa in ætherea regione existere non debebat. *PHILOS*: nec etiam in concavo Lunæ (vt ille alius ausus fuit dicere similes esse posse) quia exhallationes ex quibus cometa generatur supra elementum ignis transcendere non possunt, quod probo eleganti simili; nam sicut oleum cōtinue descendit vsque ad elementum aque, in qua est grauitas eiusdem speciei cum grauitate sua. ac etiam intentior: sic exhallationes continue ascendunt sursum vsquequo reperiunt leuitatem maiorem sua, quæ est ignis leuitas: Ergo non videtur possibile materiam exhallationum supra elementum ignis ascendere, ac per consequens, nec cometam hunc, & similes in concavo Lunæ existere posse. *ASTROL*: cum ergo nec in ætherea regione, nec in concavo Lunæ noster cometa generaretur à sufficienti partium enumeratione in elementari suprema aeris regione genitus, & extinctus fuit iuxta Aristotelicam doctrinam. *PHIL*: tam argute demōstras, vt nihil super hoc nobis supersit ambigui. *SCH*: quadrat conclusio concessis suppositis, si quis tamen negauerit orbem cælestes, & cum Hippocra-

te,

te dixerit à terra vsque ad Cœlum Empireum ex-
clusiue aerem existere, & sic Impressionem præ-
cedentem, & cometam hunc vbi voluerit collo-
cauerit, quid dices? *PHIL*: ab inmutabilibus Au-
thorum præceptis discedens, temeritatem suam
manifestat, & quomodo Euphorbus in Pytagora
renatus esse perhibetur, sic in illo erronea Hip-
pocratis opinio surrexit: Sed nec Hippocrates co-
Medicinæ parens, nec chius, tale quidpiam dixe-
runt, vt viri doctissimi in Apollinea facultate te-
stantur. *ASTROL*: Sic animum institui, vt cuius
benedicta laudare ausim, eiusdem errores im-
probare nō verear, quamuis illud volens faciam,
hoe inuitus: aduersus talem iuxta Aiakis* consiliū
nihil respondebo, non quod difficile sit illum su-
per veri assertionem conuincere, sed ne responden-
do dignus fieret, qui vinceretur. *SCHOL*: prudē-
ter agis, satis enim suo furore punitur: potes ad
intentum redire. *ASTR*. Noster cometa quadru-
plici principali ciebatur motu primo per acci-
dēs ab ortu in occasum, quo vna cum sphaeris cæ-
lestibus, & igne in gyrum voluebatur. Secundo
per se ab ortu etiam in occasum, respectu eclip-

*Ouid.
Meta-
morph.
lib. 13.*

D I A L O G V S.

tice, contra signorum ordinem, quo in die naturali vnum gradum, & decē fere minuta percur-
rebat, ita vt secundum longitudinem per totam il-
lius durationem à quinto gradu signi Scorpionis
per libram vsque ad 10. vltimos gradus signi
Virginis moueretur: cuius causa erat motus alius
tertius, quo versus septentrionem in die naturali,
4. grad. fere (vsque in diem 14. Decembris à quo
incepit defficere à duobus gradibus) percurrebat
ita vt in latitudinē 80. gradus à loco à quo ince-
pit apparere moueretur: qui motus ab affectione
prædominantium Planetarum proueniebat Mar-
tis, scilicet, & Mercurij, quorū latitudo erat sep-
tentrionalis, ideoque nil mirum si ad illam Cœli
partem cometam atraherent: tum etiam quia cū
intra Tropicos nasceretur, cum latitudine 6. gra-
duum Meridionali ab ecliptica, propter nimiam
zonæ illius calliditatem, quæ materiam cometæ
dissoluit, & dissipat, diu conseruari non poterat,
quin extra illam exiret: vnde quia materiam sug-
gerentem, & inuitantem inuenit versus septen-
trionem (propter loci qualitatem illic enim Sol à
quo

N O C T I S A T T I C Æ . 8

quo pars septentrionalis remota est horum cometarum materiam dissolvit neque dissipat) ideo illac properabat: ex huius materiæ debilitate, & quia Mercurius radios solares ingresus Meridionalis effectus, erat die decimo quarto Decembris, proueniebat inconstantia motus ab illo die. Non est alia tacenda ratio huius motus ad septentrionem desumpta ex stellis fixis de natura Martis, & Mercurij, quæ in illa septentrionali parte reperiuntur. *PHILOS*: quiesce paululum: quarto, denique mouebatur motu, sursum, quando illi materia ex parte inferiori deficiebat, vel deorsum quando acrescebat, à principio deorsum, in fine vero sursum commebat.

SCHOLASTIC. Iam habeo plusquam petij, nunc de causis Materiali, efficiente, & formali ediffere: Ego libenter audiam. *ASTROLOGVS*: Materialis causa, tam remota, quam proxima fuit eadem, quam supradiximus fuisse Meteorologicæ Impressionis præcedentis: distinguebatur tamen secundum magis, & minus,

*
Ptolom2. qua-
driq. c.

8. Hali

lib. 8 de

Iudic.

Astr.
cap. 1.

minus, quia cometa postulat ex natura sua exhalationes oleoginosas, & pingues in maiori quantitate, & densitate. *PHIL*: verum quidem est.

ASTR. Causæ ergo efficientes principales, tam Meteorologicæ Impressionis, quam cometæ (iuxta doctrinam magis veram Astrologorum *) ex superiorum Planetarum coniunctionibus, & luminarium eclipsibus præcedentibus percipi debent. Quare præcessit Mense Iunij die 8. hora 5. minut. 33. post meridiem, coniunctio Saturni, & Martis in, 0 & 8. min. signi geminorum. Et Eclipsis Solis die 21. Iulij hora 6. min. 57. post meridiem, in 28. grad. & 19. minut. Signi Cancrî: horum duorū locorum prædominatores fuere Mercurius, & Mars, sed plus in illis habet Mercurius quam Mars, nam in coniunctione Martis, & Saturni in signo geminorum (ubi etiam erat Sol, & Venus) fuit Mercurius Dominus loci illorum & termini, & Mars nullum ibi ius habebat, qui licet Eclipsis tempore Almutem fuerit, tamen in signo geminorum adhuc erat Mercurij domo, qui in eodem sigao Eclipsis existerat: ex quibus clare constat, iuxta supradictam doctrinam, Mercuriū fuisse

N O C T I S A T T I C Æ.

9

fuisse, qui plus in generatione, tam Met eorologi-
cæ Impressionis, quàm cometæ habere debebat;
secundo loco fuit Mars Almutem Eclipsis im-
mediate præteriti : Accidit tamen, vt die quinto,
Nouembris hora tertia minut. 40. ante meridiē.
Marte in signo Virginis, & Saturno in signo Ge-
minorum Mercurij domibus aspectu quadrato se
aspiciētibus, & eodem die hora secundā, post me-
ridiem sextili aspectu Marte Mercurium intuen-
te; materiam quam virtute luminis, motus, & in-
fluentiæ in supremam regionem eleuatam habe-
bant, vnusquisque eorum volens eam in signo in
quo erat congregare, vnire, atrahere, & accende-
re cum Mercurius sub radijs retrogradus, & de-
bilis existeret, victoriam ab eo Mars facillime re-
portans, materiam illam sicut inuenit sic in signo
Virginis in quo tunc erat accendit absque come-
tæ figura, aut forma, nam hæc ad Mercurium per-
tinebant tanquam ad principalem promissorem:
quemadmodū postea ē radijs solis liberatus, for-
tis, per se absque Martis consortio, formam co-
metæ in illa materia imprimere procurrauit (ex
quo sequatæ sunt tot figurarum formæ in quas ta-

C

lis

D I A L O G V S.

lis Impressio transformata fuit) quod consequutus non fuisset nisi die 26. Nouēbris, hora nona, post meridiem radijs amicitie sextilis aspectus Martē aspiceret, materiamque ipsam ad se atraheret, ex istēs in signo Scorpionis Martis domo, & ibi formam cometę Impressit: vbi virisimile erat cometam debere generari iuxta regulas aliquorū Astrologorum, quia eclipsis Solis præcessit in Cācro triplicitatis aqueæ signo, in qua triplicitate Mars domū habet in signo Scorpionis. *PHILOS*: hæc regula de domino triplicitatis fallit aliquando? *ASTROL*: sicut experimur aliquando verificari, ita experientia constat multoties defficere: vt videre est in Cometa, qui Anno 1582. Mense Maij, die 9. apparuit in signo Geminorum, cui proxime præcessit coniunctio Saturni, & Martis in Piscibus vbi Mars fuit Dominus triplicitatis aqueæ, tamen Cometa apparuit in triplicitate aerea, vbi Mars nullum ius, domus, vel, exaltationis habet. *PHILOS*: quare ergo isti, vt infalibilem hanc regulam inculcant. *ASTROL*: rustice, & non scientificè loquuntur. *SCHOL*: desine eos, aquila enim non cernit muscas: explica quam formam Impressit

NOCTIS ATTICÆ. 10

preſit Mercurius in illa materia. *ASTRO* : illam proceritatem caudæ, quam videbas, quæ naturaliter Mercurialis eſt, & ex Martis comixtione reſultat. Hæc fuerunt cauſæ, tam præcedentis Impreſſionis, quàm Cometæ; vt etiam demonſtrant finis Cometæ (nam omnis res per quaſcunque cauſas naſcitur, ſecundum Philoſophos , per eaſdem diſſoluitur *) qui die 26. Decembris deſijt in quo Mercurius conuſtionem in Solis coniunctio-

ne patiebatur. *PHILOS* : ita dilucide omnia collegiſti, vt nullus dubitationis locus maneat, nunc ſi tibi videtur iter, tam Impreſſionis, quàm Cometæ demonſtra. *ASTROL* : ita fiet, ſi forte mecū figuram ex Vranometria Ioannis Bayerij deſumptam afferam, quæ omnia vobis repræſentabit. *PHILOS* : ad viuum Cæli figuram exprimit. *SCHOLAST* : ſicut ſtellæ per ſe viſum recreant, ita imaginibus configuratæ horrorem mentibus noſtris incutiunt.

ASTROL : Audite iam effecta, ſeu ſignificata, quæ euentura ſuſpicamur. *SCHOL* : libenter audiam. *PHILOS* : ſiquidem de hac materia dicere aliquid viſ, prius ante oculos ponendum eſt, quid

* Eadē
ſūt prin
cipia
cōpōſi-
tionis,
& reſo-
lutionis
Ariſt.
lib. i de
gener.
& cor.

D I A L O G V S.

Philosophi sentiant, dicunt enim quod omnibus Impressionibus ignitis, & præcipue cometis naturaliter commune est, magnam temporis siccitatem, ventos diurnos, & violentos, sterilitatem famem, ac pestem denotare eo quod Cometæ vis omnem vaporum, & exhallationum humiditatem absorbit, unde consequenter mortem minare biliosis, qui ardētioris sunt naturæ quales sunt plerique Magnatum; eadem siccitatis causa, ad bella quoque, & seditiones inclinare: plerumque etiā accidere, vt Cometarum causa sit duntaxat Dei dispositio. quod confirmant, relictis historiarum exemplis, quæ refert Cheremon lib. de Cometis, verbis * Medinæ, inquit enim, loquitur cum hominibus Deus non modo humana lingua per sacros vates, vt à peccatis auocentur, & resipiscant: Sed non numquam ipsis elementis in formas, & imagines diuersas ad eorumdem terrorem compositis.

*Lib. 2.
supra
vanesi
capit. 1.*

ASTROLOGVS: his quæ dixisti ingenere suppositis, sciendum est; quod in hac Mercurij cum Marte comixtione Martis effecta manifestiora appare-

57

N O C T I S A T T I C Æ. 11

parebunt, verū Mercurialibus industrijs perpetuo inuoluta, eo, quod Mars effectuum efficacia Mercurium excedit, & Mercurius naturalem industriam potius in effectis, quam effecta ipsa excitat; vnde vix effectus absque vtriusque confusa mixtione eueniet.

Quibus præhabitis, impetuosos ventos, procelosas grandines, coruscationes, & tonitrua, fluctuum maris subleuationes, nauium submersiones, intempestiuas pluuias, ita vt modo siccitates, modo repentinas pluuias, modo vehemētissimos æstus, euenturos esse vereor, vnde terræ nascencia tineis Rubigine, & alijs morbis Mercurialibus inficientur. *PHIL*: ex hac temporis inæqualitate cerealium, & fructuū corruptio, suspecta annonæ caritas, vnde famēs, & pestilentes morbi oriuntur, herbarum, & plātārum corruptio Animalium clades, & in mulieribus abortus: timeri possunt. *ASTR*: quæ dixi, & tu inferis colliguntur ex promissoribus Mercurio, & Marte, atque etiam ex signo Scorpionis in quo Cometa primum apparuit. Omnia testimonia hic non exprimam verbis, quoniam omnia hujus scientiæ peritis nota

D I A L O G V S.

sunt, vobis autē, etsi exprimerem ignota. *SCHO*: quæ ægritudines minantur: *ASTR*: Mercuriales quales sunt capitis dolores, pestilentes catharri, frenezis, tussis, & similes, Martiales item quales sunt acutissimæ, sanguinis fluxus dissenteria, can- sones & similes, & tandem ex Scorpione obsæ- narum partium dolores, & vlcera vesicæ sympto- mata: in quibus omnibus inconstancia, & in or- dinata confusio suspicari ex Mercurio potest. *SCHOL*: Deus bone non deerunt, qui medicis in- uideant.

ASTR: Aduerte Mars, & Mercurius signum Virginis, & Scorpionis Bella præsertim crudeli- tatis plena minantur, & quia cometa apparuit in signo Scorpionis Domo Martis inde etiam bel- la ortum habitura suspicor, & secuturas cedes.

• *PHILOS*: & quod Mars in reuolutione præsentis anni 1619. sit retrogradus impediuntur bella.

ASTROL: ita suspicari possumus, quod erūt de- bilia, diuino beneficio potissimum.

SCHOL: ex bellis, quæ prædicis sequentur fu- nera Regum Principum, & Magnatum, quia in bellis sunt principaliores? *PHILOS*: non est tua

ratio

ratio pro hisce temporibus sufficiens quamvis quandoque fuisset rationabilis, Reges enim, qui primæ aciei belli præesse solebant nunc curant res domesticas, & nisi summa necessitas exposcat potestatem præsentem belli aciei; ideo aliter dicendum est. *ASTROL*: plures sunt rationes, quas Astrologi reddunt: illam vocant precipuam, quod Principes delicatius vivunt, quam alij, & ideo aer corruptus tempore cometæ plus illos corrumpit.

SCHOL: non videtur sufficiens quia multi ignobiles vivunt magis delicate quam Reges, & Principes, & tamē si tales moriantur non ideo dicitur cometam fuisse signum mortis talium.

ASTROL: *Tract. 1. lib. 1.* audi * Albertum Magnum, ideo, inquit, cometa

potius dicitur signum mortis Regum, & similitudinem aliorum, quia periodus vitæ illorum magis

notatur ab hominibus, quam periodus aliorum hominum *SCHOL*: vicisti ac nunquam puto non

vinces: ad intetum. *ASTROL*: propter Martem

& Mercurium, signum Scorpionis, & Virginis,

Impressio, & Cometa Regum, & Magnatum mortem minari dicuntur, tum etiam secundum Pto-

lemeum in centile quio, quia undecim signis dis-

stabat

D I A L O G V S.

stabat cometa à Sole cum primum apparuit, sed propter transitum per signum Libræ magis occidentales minari putantur. *SCHOL*: auertat Dominus hæc à nostro climate *PHIL*: Cæli domui in qua primum apparuit nullum significatū attribuis. *ASTROLOG*: Ptolemeus * ad Cæli domos non attendit, quia difficillimum est principium apparitionis Cometæ videri, sed quia ego illud exacte obseruauī, dicam aliquid. In 12. Cæli domo primum apparuit, ideo detrimenta maiorū Animalium timenda erunt, & quia vndecimam domum ingressus est opes, ac substantias fortasse per vndecimam significatas dissipari contingeret *SCHOL*: quæ sunt loca quibus Impressio, & Cometa minantur. *ASTROL*: sunt præcipue vernalia inter Tropicos existentia, & deinde vsque ad circulum Arcticum, quæ loca omnia longum esset recensere: Item quæ Scorpionis Libræ, & Virginis signis sunt subiecta: non parum etiam apparebūt effecta in terris aquæ triplicitati subiectis, ex his omnibus aliqua principaliora nominabo attende tamen nihil in his certitudinis esse.

Maurita-

*In qua
dripa-
til.*

Mauritania,	Babilonia,	Hispania.
Africa	Afsiria,	Galia,
Arabia,	Auftria,	Anglia,
Italia,	Infulæ occeani,	Vlyfippo,
Iudea,	Germania fuperior.	Salmantica,
Scotia,	& inferior,	Toletum,
Ægyptus,	Æthyopia,	Mantua carpétana,
Getulia,	Hierofolima,	Portû Portugalie
Granata,	Corduba,	Colonia,
Lufitania,	Roma,	Placencia.

Hæc fufficit recensere : tu tamen omnia ifta percipe cum hac animaduersione , quod mala , quæ in verticalibus locis fuerint intenfa, mitiora erunt in alijs , ita vt fi fuerint Regum mortes , in alijs erunt tantum ipforum ægritudines , nifi affatica genitur arû loca in fupradictis fignis habuerint, tunc enim tale malum non diminuerur. *PHILOS*: ergo qui in afcendente habuerint fignum Scorpionis, finiftram aliquam in rebus (non liberis tamen, nec fortuitis) experientur fortem. *ASTR*: ita timeri poteft, & præcipue Martialib°, & Mercurialibus,

curialibus. Hæc sunt omnia, quæ euentura suspicor, multa tamen ab aliquibus scripta in hac materia scienter negligo, quia veris Astrologorum iudicijs inepta putauī; hæc tamen omnia iam cū Impressionē, & Cometa initium aliquod habere debebāt, præsertim quia Cometa matutinus erat: iuxta tamen Augustinū Nimphum, * post quatuor menses à die apparitionis effectus incipient, magis tamen, vt suspicor, cognoscentur cum Mars Augusti Mense die septimo signum Scorpionis, & Mercurius die decimo, Nouembris, occupauerint. SCHOL: quanto tempore hæc effecta duratura sunt. ASTROL: difficilimum est intelligere illud tamen probabilius esse arbitror, effecta, tam huius, quàm aliorum Cometarum durare, quousque contraria qualitate præditus nouus aliquis accedat influxus cælestis.

* Lib. SHOLASTIC: Adnotaui modum loquendi, & 2. cap. 7
 * Lib. sentiendi quem hac vsque seruasti, in quo nullū 4. cap. 3
 9. 1. superstitionis vitium reperitur, iuxta ea, quæ fuisse docet Cōrradus Vuypina lib. de fato, & alio Lib. 2.
 de super opere de superstitione, * Martinus Delrio disquisitionum Magicarum, * Soares de Religione primo II.

NOCTIS AT TICÆ. 14

mo tomo. *ASTROL*: propter consideratos euentus similes ad similem astrorum, & Cometæ posituram, sæpe subsecutos, licet nobis æstimare, suspicari, & metuere, similia; neque vllum vitium vt dicis in hac obseruationis cautione versatur, quæ est portio quædam prudentiæ, & ideo secundum se est bona. *SCHOL*: eleganter, non habent locum hic concilia Patrum, præcipue Motus Sixti. V. *PHILOS*: delicate, & ingeniose huc vsque procedisti. *ASTROL*: tuis rationibus innixus, quid mirum? *SCHOLAST*: multa adhuc restant scitu digna, quæ à te perconctaturus sum. *ASTROL*: polliceor me aliàs ad singula respondurum, nunc hora poscit, vt domum reuisamus. Vale. *SCHOL*: manete, mecum debetis cænare, ibit famulus de more solito ad Ortocreatium.

ASTROL: altera die.

PHIL: nunc

Vale..

P E R O R A T I O.

CÆTERVM non sum adeo hebes, aut mei
amans, quin videam pleraque in his meis
nugis esse indigesta, ac plane in ordinata,
& quę facile multis male à me intellecta videri
possunt, quo fit vt satis honeste mecum agi pu-
tem, si de his carmen illud dici audiuero.

Sunt bona, sunt quædã mdiocria, sunt mala plura.

Sed vt incitiam meam ingenue, & sine con-
tronersia fateor, ita etiam quemlibet delica-
tum lectorem rogatum velim, vti perpendat,
in ab ortiuis fætibus multos semper de-
fectus existere. Quare omnia huc
vsque dicta Ecclesię cen surę
submitimus, sapientibus
corrigenda sup-
ponimus.

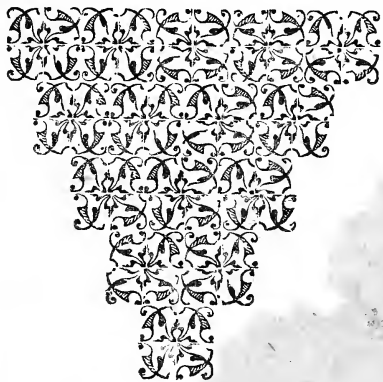
(?)

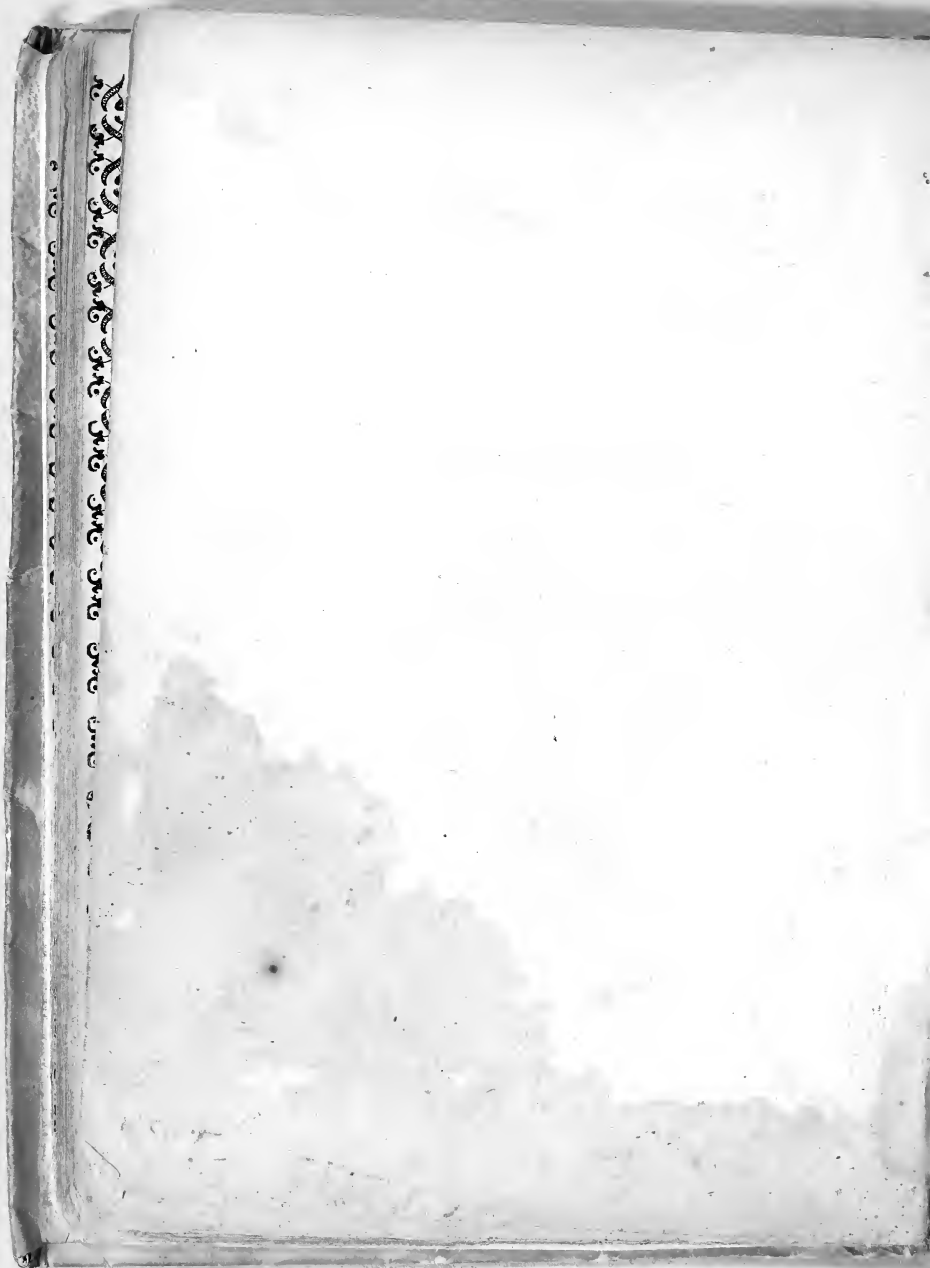
F I N I S.

CONIMBRICÆ.

Cum facultate Inquisitorum, & Ordinarij.

Apud Nicolaum Carualho Typographum
Vniuersitatis. Anno Domini 1619.

E R R A T A

professor pro professori in dedicatione
 in ereijtissimo pro meritissimo in dedicatione.
 apprens, pro apprens fol. 2. V. centingerāt pro cōtigerāt, fol. 3.
 censuisti, pro censulisti. fol. 4. procurrauit, pro procurauit, fol. 9.
 26. pro 28. fol. 9. V. triplicitatis pro triplicitatis fol. 9. V. 26. pro 28. f. 10.
 suspicare pro suspicari fol. 11. haber pro habere fol. 13. V.
 mediocria pro mediocria. fol. 14. V.

DISCURSO

DE LA IOR.

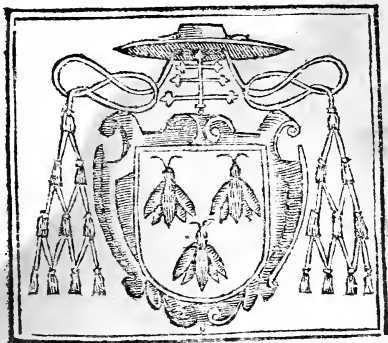
NADA QUE HIZO A LOS

REYNOS DE ESPAÑA EL

Illustrissimo, y Reuerendissimo señor don Francisco Barberino Cardenal, titulo de S. Agueda, Legado à latere de N. muy S. P. Urbano VIII. y su sobri-
no: con relacion de las ceremonias con que se eligen los Legados en Roma: entrada que hizo en esta Corte: Bautismo de la señora Infante: y fiestas del Corpus.

Por el Doctor Iuan Antonio de la Peña, Natural de Madrid.

Al Illustrissimo, y Reuerendissimo señor Cardenal,
Legado à latere,

CON LICENCIA.

En Madrid, Por Luys Sanchez año de M. DC. XXVI.

14
10

C619
A949m

